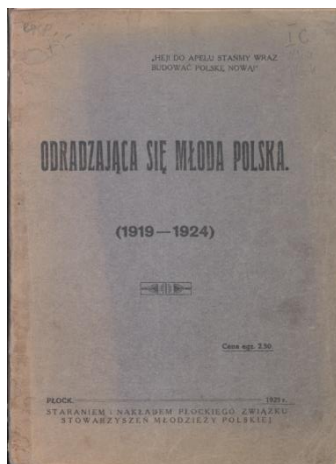

149. 1919 – 1924 Pięćciolecie Płockiego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.

Publikacja wydana staraniem Płockiego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w Płocku. Płock 1925 rok¹.

Płocki Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w Płocku

STOWARZYSZENIE — SZKOŁĄ ŻYCIA.

Nikt mądrym i doświadczonym nie rodzi się. To jasne i dowodzenia nie wymaga. Lecz szybko mijają dziecięce latka; z dzieci z biegiem czasu wyrasta młodzież, która stopniowo wchodzi „wir świat”, zadzierzga stosunki ze starszym społeczeństwem. Nauka i znajomość życia, wyniesione z domu i szkoły, nie zawsze wystarczają. Zresztą ileż to młodzieży i wiejskiej i miejskiej nie dano kończyć szkół średnich, tembardziej wyższych? Ileż to młodzieży od lat młodocianych musi pracować w domu lub poza domem na kawałek chleba! Wszak młodzieży pozaszkolnej, pracującej na roli lub zarobkującej po miastach, mamy w Polsce tysiące tysięcy. A młodzież stanowi podwalinę Narodu.

I oto, czego nie dał dom rodzicielski, w czym poskąpiła szkoła, lub w czym usłużyć nie mogła, to daje Młodzieży Stowarzyszenie.

Stowarzyszenie staje się szkołą życia.

Przez chwilę czasu zastanówmy się nad tem.

Stowarzyszenie służy przez swoje urządzenia, zebrania, wykłady, pisma i bibliotekę nauką, wiadomościami, które uzupełniają naszą wiedzę lub pogłębiają ją. W szkole niedoceniano nieraz wartości nauki; tu w Stowarzyszeniu lepiej widzimy, ile cenić ją trzeba. Nauka przyda się i przy lepszym występie z wierszem, ze śpiewem, na scenie; nauka daje więcej śmiałości przy zabieraniu głosu w tak zwanej dyskusji.

Stowarzyszenie rozwija w nas życie towarzyskie i uszlachetnia je.

Rozejrzyjmy się po świecie, a ujrzymy sporo ludzi — jakoby dzikusów. Są to sobki, samoluby, ludzie bez wychowania, bez ogłady; nie umiejący ani mówić, ani zgrabnie siedzieć, ani przyjąć należycie posiłku w licznej zgromadzeniu. Czemu jest tak? Bo ci ludzie nie obracali się wśród ludzi, nie byli przyuczani znajomości form czyli zwyczajów towarzyskich. W Stowarzyszeniu przy obradach, wystęпах, podczas wycieczek, zwiedzań, przy wspólnych zabawach towarzyskich, na wieczornicach młodzież nabiera gętkości, pięknych obyczajów, staje się bardziej grzeczną, uprzejmą, wyrozumiałą, towarzyską.

Stowarzyszenie przygotowuje do życia społecznego. Na świecie wszystko ma swoje miejsce i czas. Dziś u steru Rządu, w Sejmie, na zebraniach gminnych, w naszych domach rej prowadzą starsi od nas. Lecz niezadługo miejsce ich zajmiesz Ty, droga polska Młodzieży! I na twoje barki spadnie odpowiedzialność może nawet bardzo wielka!

Otóż w Stowarzyszeniach przyuczysz się tego samorządu. Tu też masz pogładową naukę, ja k wspólnie radzić dla dobra powszechnego; jak podporządkowywać swoje osobiste poglądy pod opinię zdrowo myślącego ogółu; jak rozwijać w sobie i w drugich poszanowanie władzy, przepisów i praw obowiązujących.

Stowarzyszenie daje podniętą do rozwoju życia narodowego i religijnego.

- 1) Narodowego. Przez poznawanie lepsze historii i literatury polskiej, przez obchody uroczyste wielkich wypadków w ojczyźnie, jak Konstytucja Trzeciego Maja, rocznice zbrojnych powstań, by zdobyć utraconą wolność, patriotyczne śpiewy i t. p
- 2) Religijnego. Życie religijne w Polsce naszej nie jest takie, jak to być powinno. W wielu wypadkach religję mamy tylko od święta. Na „powszedek”, w życiu codziennym, towarzyskiem, społecznym, brak nam ducha Bożego. W skrytości sumienia, w czterech ścianach mieszkanka, umiemy się nieraz modlić — i nawet gorąco. Lecz w kościele, na procesji, na miejscach publicznych zebraniach, w podróży, w liczniejszym towarzystwie niedostawa nam nieraz odwagi do wyznawania Chrystusa i Jego zasad. I oto Stowarzyszenie ośmiela nas do publicznego ujawniania, że jesteśmy: katolikami.

Wspólna spowiedź, wspólna komunja, wspólna Msza św., wspólny występ na procesji religijnej przyuczają nas do mówienia o sobie głośno: Polak i Katolik jestem. Jestem, proszę państwa, — Polką i Katoliczką!

Wiara katolicka jest moim skarbem, którego nigdy i nikomu za żadne pieniądze nie oddam!

Tak więc, Stowarzyszenia nasze słusznie są nazwane szkołą życia!

¹ Skan publikacji zamieszczony na stronie internetowej Biblioteki Narodowej pod adresem: <https://polona.pl/item/rok-1919-1924-piecioletcie-plockiego-zwiazku-stowarzyszen-mlodziezy-polskiej,NTUwOTAzNzQ/0/#item>

„BÓG I OJCZYŻNA" — NASZE NACZELNE HASŁO.

Paragraf 2 naszych Regulaminów mówi: Celem Stowarzyszenia jest jednoczyć polską młodzież, aby wspólną pracą wyrabiać ją na światłych i dzielnych członków Kościoła i Ojczyzny. Nic nie masz nad to słusznieszego! Bóg — ta najwyższa, najświętsza, wiekuista Istota, pełna wszelakich doskonałości, bo Doskonałość sama — jest naszym Ojcem, Przyjacielem ; — ma być w życiu przyszedłem naszym szczęściem wiekuistem ! Jesteśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Boże! Co za niewymowny zaszczyt nasz! Służyć więc Bogu, a służyć z miłością cheruba, z czystością anioła, z ufnością niewinnej małej dzieciny — to nasz honor, chluba, zadanie, powinność, obowiązek naczelny.

Polak — me imię, nazwisko — katolik, — musi powiedzieć o sobie każdy nasz stowarzyszony młodzieniec! Do wiernej służby Bogu-m i Kościołowi — Gotów! Gotów na dziś i na zawsze!

Polką jestem! — rzecz powinna każda druchna. W historii mojego narodu, począwszy od cnej Dąbrowki, małżonki Mieczysława I, mam przepiękne wzory w licznym szeregu bogobojnych niewiast: Salomeja, Adelajda, Kinga, Jadwiga święta i Jadwiga królowa i t. d., ja k służyć Ojcu memu, który jest w niebiesiech! Więc — Służyć chcę! i będę!

Po Bogu zaś najdroższą dla nas na ziemi sprawą — to Ojczyzna.

Co to jest Ojczyzna? niech nas pouczy poetka Marja Konopnicka:

Ojczyzna moja — to ta ziemia droga,
Gdziem ujrzał słońce i gdziem poznał Boga,
Gdzie ojciec, bracia, i gdzie m atka miła
W polskiej mnie mowie — pacierza uczyła!
Ojczyzna moja — to wioski i miasta,
Wśród pól lechickich rozsiane od Piasta;
To rzeki, lasy, i niwy, i łąki,
Gdzie pieśń nadziei śpiewają skowronki!
Ojczyzna moja — to praojców sława,
Szczerbiec Chrobrego, Cecorska buława,
To duch rycerski, szlachetny, a męski,
To nasze wielkie zwycięstwa i klęski!
Ojczyzna moja — to te ciche pola,
Które od wieku zdeptała niewola;
To te kurhany, te smętne mogiły,
Co jej swobody obrońców przykryły !
Ojczyzna moja — to ten duch narodu,
Co żyje cudem wśród głodu i chłodu;
To ta nadzieja, co się w sercach kwieci
Pracą u ojców, a piosnką u dzieci!

Miłość ku Ojczyźnie wzięliśmy z piersi matek naszych; Wyssaliśmy ją z mlekiem w naszych niemowlęcych łatkach. Do miłowania ojczyzny zaprawialiśmy się w czytaniu naszych poetów i pisarzy. O tej miłości ku Ojczyźnie naszej mówią nam dawne dzieje polskie; mówi nam święta wiara katolicka i język nasz polski. Mówią nam zwyczaje i obyczaje nasze polskie, przechodzące z ojca na syna, z dziada na wnuka, z pokolenia na pokolenie.

Miłość ku Ojczyźnie — to nie przyzwyczajanie się do tego, co polskie — to zrządzenie świętej Opatrzności Bożej, która każdemu narodowi nadała osobny kraj, osobne usposobienie, osobną mowę w tym celu, aby żyli z sobą w zgodzie, w jedności, we wspólnej pracy. Miłość więc ku Ojczyźnie, wszczepiona w nas przez Boga, to rzecz święta, Boża, obowiązująca każdego z nas! W imię więc tej miłości ku Ojczyźnie, chcąc być coraz lepszym i, idziemy do wspólnej pracy w Stowarzyszeniach naszych. Tu, w Stowarzyszeniach poznaje młodzież coraz lepiej:

- 1) Jak ma żyć według zasad wiary św., praktykować religję .
 - 2) Jak miłować Ojczyznę, pracować dla niej, wyrabiać w sobie cnoty obywatelskie.
 - 3) Jak szanować każdą pracę i być obowiązkowymi.
 - 4) Jak szanować swoje zdrowie, by poświęcić je dla celów wyższych.
 - 5) Jak uczyć się karności, by umieć w przyszłości rządzić innymi.
 - 6) Jak wyrabiać w sobie cnoty i poczucie godności ludzkiej.
 - 7) Jak łączyć samodzielność z posłuszeństwem dla władz.
 - 8) Jak pielęgnować niewinność i miłość bliźniego.
 - 9) Jak rozwijać w sobie cnoty, a strzec się wykroczeń .
 - 10) Jak przyuczać się obowiązkowości, której Polsce brak.
- O tem mówią hasła, podane w Regulaminie.

Gdy nasze stowarzyszenia tak wyrozumiewać będą swoje hasła, gdy każdy poszczególny druh i poszczególna druchna przejmie się należycie swojemi obowiązkami — wówczas Ojczyzna nasza zyszcze nowe zastępy twórców nowej — odrodzonej Polski.

I stanie się znowu nasza Polska przedmurzem chrześcijaństwa; stanie się apostołką dobra i prawdy!

A więc, Młodzieży! — „do czynu — w imię Boże!”

„Sztandarem naszym będzie krzyż,

„Co Ojców wiódł do chwały,

„I nas powiedzie także w wyż,

„Gdzie buja Orzeł Biały!

„Zwyciężym znój i stromość dróg;

„Tak nam dopomóż, Bóg!”

DO NASZEJ MŁODZIEŻY.

O czym śnili i marzyli dziadowie i ojcowie nasi, na to my patrzymy własnymi oczami. — Cuda Boże dzieją się w około nas!

Trzy wrogie nam potęgi leżą u stóp Sprawiedliwości — a Orzeł nasz Biały, krępowany dotąd w swych ruchach, wzbił się pod niebiosa. Polska — Ojczyzna nasza, żyje!

Zmartwychwstała! bo, poczynając od Mieczysława I, była zawsze katolicką, bo wierzyła w Zmartwychwstanie Chrystusa, a jako przedmurze Chrześcijaństwa, miała w wyrokach Opatrzności zmartwychwstać, aby i nadal spełniać swoje wzniosłe zadanie. Opatrzność dała nam życie polityczne; *lecz utrzymanie Polski w jej życiu i rozwoju za leży od jej synów i cór.*

Przyszłość Polski zależy od tego, jakie będzie przyszłe pokolenie; zależy od tego, jaką jest i jaką będzie nasza młodzież.

Młodzież nasza w przeważającej swej większości owiana jest duchem religijno-narodowym. I to stanowi jej chlubę.

Lecz przy dzisiejszych warunkach społecznych nasza Młodzież w pojedynkę chodzić nie może. Powinna ona stawać w karne szeregi pod hasłem Bóg i Ojczyzna. Powinna ona łączyć się w Stowarzyszenia kulturalno-oświatowe.

Stowarzyszenia te zapewniają:

1. rozwój życia towarzyskiego, do czego młodzież tak chętnie dąży
2. dają oświatę ogólną, a w potrzebie i zawodową,
3. dopomagają dzielnie do urabiania charakteru,
4. przysposabiają do życia społecznego w przyszłości.

Z trzech dawnych dzielnic polskich pod względem organizacji pierwsze miejsce zajmowało Poznańskie. Gdy więc obalone zostały słupy graniczne i b. Kongresówka i Małopolska i Wielkopolska mogły iść w pracy społecznej razem, Poznań, jako kolebka ongi państwowego naszego bytu, urządził w kwietniu i maju 1919 roku Kursy społeczne. Wszystkie ziemie Rzeczypospolitej miały tam swoich przedstawicieli. Ustalono, aby ustawę Stowarzyszeń Młodzieży, obowiązującą w Poznańskim, przystosować do potrzeb innych dzielnic Polski i Młodzież polską zseregować w Stowarzyszenia o kulturalno-oświatowym kierunku. Ze stowarzyszeń tych tworzą się *Związki Stowarzyszeń*, te zaś łączą się w ogólno-krajowe *Zjednoczenie*.

I w ten sposób nasza polsko-katolicka młodzież wytworzy wielką armję, pełnych społecznego ducha, obywateli i obywaterek naszej ukochanej Ojczyzny. Stowarzyszenia dzielą się na Stowarzyszenia Młodzieży młodszej i starszej. Do Stowarzyszeń młodzieży młodszej zapisuje się młodzież od lat 14.

Młodzieży Polska! Zechciej zrozumieć doniosłość chwili, którą przeżywasz. Zechciej zrozumieć potrzebę przygotowania się do życia społecznego. Zechciej zrozumieć, że masz stać się nowym przedmurzem chrześcijańskim, — masz stać się ostoją dla Kościoła i Ojczyzny.

Stawaj więc, Młodzieży, w szeregi! Twórz Stowarzyszenia Młodzieży polskiej pod hasłem Bóg i Ojczyzna.

Wszelkimi objaśnieniami w tej sprawie służy Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w Płocku. Biuro Związku znajduje się przy ulicy Tumskiej N° 2, gmach po-Benedyktyński przy Katedrze. Biuro otwarte w dni powszednie od 10 do 1 po południu.

Nadto wszelkich objaśnień dla młodzieży tak miejskiej, jak i wiejskiej chętnie udzielają odnośni XX. Proboszczowie.

Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w Płocku.
Sekretarz Jeneralny dla Stowarzyszeń Młodzieży
X. Józef Strojnowski.

Odezwa w powyższem brzmieniu, wydana w połowie 1919 roku, została rozesłana do naszych parafji na ręce xięży Proboszczów i Młodzieży. Zrodziła ona niejaki rozumienie rzeczy, lecz, jak to można widzieć z listy naszych Stowarzyszeń Związkowych, nie dała takich wyników, jakie mogła dać i powinna, bo pojęcie potrzeby życia w organizacjach po naszych miastach, miasteczkach i wsiach — za słabe. Za mało jeszcze mamy dusz zapalnych, ofiarnych. Za mało, za słabo rozumie nasz ogół jak budować Polskę.

A jednak, Młodzieży droga, zauważ, co mówi nasz wieszcz narodowy, kochany nasz poeta Adam Mickiewicz:

„Polska z wielką chwałą powstanie i będzie duchowym kierownikiem wśród świata, w którym wszystkie narody i rządy będą zjednoczone na zasadach nauki Chrystusa i rządzić się Jego duchem”.

Co za cudna przyszłość Polski! Ale jakiej, czy obecnej już, czy też dopiero Polski w przyszłości. Od ciebie, Młodzieży, od ciebie to zależy, jaką będzie Polska.

Jeśli oprzesz się, Młodzieży, na Chrystusie; jeśli rządzić się będziesz Jego duchem; jeśli staniesz w karne szeregi pod hasłem: Bóg i Ojczyzna; jeśli, polski Młodzianie, staniesz się ofiarnym do każdej dobrej sprawy i zawołasz: „Gotów” do czynów szlachetnych; jeśli, jako młoda polka-katoliczka, wpatrzona w świetlane postacie czcigodnych i świętobliwych niewiast polskich, znajdziesz w sobie na każdy dzień hart woli, aby „służyć sprawie” katolickiej Polski, — Polski, jaką przepowiada Mickiewicz zjawi się ona w oczach naszych.

Jeśli zaś, Młodzieży droga, odsunąwszy od siebie ideały, odrzucisz słowa Zygmunta Krasińskiego: „że być polakiem, to żyć bosko i szlachetnie”, — Polski Mickiewiczowskiej nie ujrzysz, bo ona nie zstąpi z nieba taką, jaką ją Wieszcz przepowiedział, ale ma być wytworzoną w takim kształcie i pojęciu przez ludzi, a zwłaszcza przez Ciebie, Polska Młodzieży, boś ty przyszłością Narodu.

A więc, Młodzieży Stowarzyszona! W Stowarzyszeniach trwaj, ale i działaj zarazem.

Idź do czynu — w imię Boże!

Przeto agituj, apostołuj, Młodzieży droga, słowem, czynem i życiem przykładnem, aby ta młodzież, co stoi na uboczu od naszych organizacji, aby rozumiała to wezwanie naszego hymnu Stowarzyszeniowego:

Młodzieży, młodą Polskę twórz,

Szczęśliwą, — Bogu miłą!

A zatem, młodzieży droga! przy koleżeńskej rozmowie, przy sąsiedzkiej wizycie, przy uroczystości rodzinnej, przy skupieniu się ludzi społecznem, dąż wszędzie, aby nasza polska ziemia pokryła się siecią gęstą naszych Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży, czy to Męskiej, czy to Żeńskiej!

To niech stanowi nasz obywatelski społeczny obowiązek.

Do czynu — w imię Boże!

ROTA CHARIX'A dla Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.

Hej, do apelu stańmy wraz
Budować Polskę Nową,
Ojczyzna Wolna woła nas
Do pracy ręką, głową!
Nie wydrze nam jej znowu wróg
Tak nam dopomóż Bóg!

Sztandarem naszym będzie Krzyż,
Co Ojców wiódł do chwały,
I nas powiedzie także wzwyż,
Gdzie buja Orzeł Biały!
Zwyciężym znój i stromość dróg,
Tak nam dopomóż Bóg!

Młodzieży, Młodą Polskę twórz,
Szczęśliwą, Bogu miłą!
Gdy z nami Bóg, przeciw nam któż?
On jest Najwyższą Siłą!
Ojczyźnie spłacim święty dług,
Tak nam dopomóż Bóg!

PIĘCIOLECIE PŁOCKIEGO ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY POLSKIEJ.

Po co i na co to wydawnictwo na te ciężkie czasy ? — W jakim celu zużyto tyle nakładu pracy i grosza?

Musiały być ważne ku temu powody.

Związek Płocki i, złączone z nim duchowo, Stowarzyszenia już od roku 1919, to znaczy, od zarania prawie Zmartwychwstałej Polski, wyszli na ziemię Płockiego Mazowsza, aby zwołać co lepsze, co szlachetniejsze, co ofiarniejsze jednostki z pośród młodzieży i starszego

społeczeństwa i ruszyć, w serdecznym zjednoczeniu umysłów i serc, do wielkiej, żmudnej, ale przeznacnej pracy: uszlachetniania młodzieży, porywania jej do wzniosłych haseł i czynów !

Na serdeczne Mickiewiczowskie wezwanie: „*Młodości ! ty nad poziomy wylatuj*”, — pod naszym katolickim i polskim hasłem: „*Bóg i Ojczyzna*”, stanął jeden, dziesiąty, setny i tysięczny młodzieniec polski z miasta i wsi i zawołał: „*Gotów !*” — I wytworzyła, ta nasza, droga, ukochana polska młodzież męska zrzeszenia swoje pod nazwą Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej.

Młoda polska dziewczyna, mieszkanka z pod słomianej wieśniaczej chaty, jak i mieszkanka naszej polskiej osady i miasta, dobrze rozumiejąc, że taką będzie Polska, jaką będzie każda poszczególna — polka, poczuła w sobie potrzebę skupiania się bo — *w jedności siła*, — dała posłuch życzliwej radzie starszych, i... przyczyniła się do powstawania, nie znanych przedtem organizacji, których miano: „Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Żeńskiej. — Stowarzyszona druchna uznała za swoją chlubę, dumę i ozdobę, droższą ponad perły i złoto, — służbę dla katolickiej Polski.

Głos życzliwy jej rzekł: polko młoda: „*Sprawie służ!*”, a ona, — rozumna, ofiarna, woła, a echo rozchodzi się w dal : „*Służyć chcę*”.

Tak powstawały na naszym Płockim Mazowszu Stowarzyszenia Męskie i Żeńskie ze swemi odrębnymi Zarządami, a nieraz i Patronatami.

Cześć tym, którzy pomogli naszej młodzieży w organizowaniu się! Cześć Ci, kochana, droga Młodzieży Polska, któraś zrozumiała potrzebę uszlachetniania się, dźwigania się wspólnymi siłami na wyższe szczeble oświaty i urabiania się społecznego i obywatelskiego!

Młodzieży ! młodą Polskę twórz;

Szczęśliwą, Bogu miłą !

Skupiają nas wprawdzie nasze wspólne ideały, skupiają nas w jedną jakoby rodzinę, nasze statuty, regulaminy, pisma, zebrania, kursy, zloty i Zjazdy doroczne; lecz nie mieliśmy możliwości widzieć się razem wszyscy, nie mieliśmy możliwości poznać się, dowiedzieć się dokładnie, gdzie i jakie jest Stowarzyszenie, jaka jest nasza ilość, siła i moc.

Oto wydawnictwo to nasze pod nazwą: „Pięciolecie Związku Płockiego Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej” — da, w możliwym obliczeniu, obraz całej naszej wspólnej liczby, mocy, czynu, aby być podniecią do wyższych wzlotów. Tu dowiemy się, kiedy i gdzie powstało jakie Stowarzyszenie. Czy ono żyje, czy też, jak chmurka na niebie, ukazało się i znikło !

Tu, w wydawnictwie „Pięciolecie Związku” uprzytomnimy sobie nasze doroczne Zjazdy. Odżyją wspomnienia, wznowią się szlachetne wrażenia. Pójdzie chęć czynu! Tu, przez krótkie referaciki przyuczmy

się jeszcze lepiej, ja k rozumieć cel i zadanie naszych Stowarzyszeń.

Tu przyuczmy się patrzeć na życie i obowiązki nasze głębiej, sumienniej, rzetelniej; zapalimy się do walki z błędami; pójdziemy chętniej w krainę świetlanych czynów, aby po i nieść chwałę ukochanej Ojczyzny! Tu, przez przypomnienie sobie okoliczności Związku Płockiego, nawiąże się serdeczniejszy stosunek pomiędzy Stowarzyszeniami a Związkiem. A to tak ważne!, Pięciolecie Płockiego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej” — da więc korzyści. — Nie żał nakładu pracy i grosza. Pójdzie przez przeczytanie „Pięciolecia” — krzepota i moc w dusze drogiej Młodzieży, pójdzie zachęta dla Zarządów, podniecia dla Patronów i Patronatów.

... Ona — już idzie! Oby szła stale!

PIĘCIOLECIE PŁOCKIEGO ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY POLSKIEJ.

P o co i na co to wydawnictwo na te ciężkie czasy ? — W jakim celu zużyto tyle nakładu pracy i grosza ?
Musiały być ważne ku temu powody.

Związek Płocki i, złączone z nim duchowo, Stowarzyszenia już od roku 1919, to znaczy, od zarania prawie Zmartwychwstałej Polski, wyszli na ziemię Płockiego Mazowsza, aby zwołać co lepsze, co szlachetniejsze, co ofiarniejsze jednostki z pośród młodzieży i starszego społeczeństwa i ruszyć, w serdecznym zjednoczeniu umysłów i serc, do wielkiej, żmudnej, ale przeznacnej pracy: uszlachetniania młodzieży, porywania jej do wzniosłych haseł i czynów !

Na serdeczne Mickiewiczowskie wezwanie: „*Młodości ! ty nad poziomy wylatuj*”, — pod naszym katolickim i polskim hasłem: „*Bóg i Ojczyzna*”, stanął jeden, dziesiąty, setny i tysięczny młodzieniec polski z miasta i wsi i zawołał: „*Gotów !*” — I wytworzyła, ta nasza, droga, ukochana polska młodzież męska zrzeszenia swoje pod nazwą Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej.

Młoda polska dziewczyna, mieszkanka z pod słomianej wieśniaczej chaty, jak i mieszkanka naszej polskiej osady i miasta, dobrze rozumiejąc, że taką będzie Polska, jaką będzie każda poszczególna — polka, poczuła w sobie potrzebę skupiania się bo — *w jedności siła*, — dała posłuch życzliwej radzie starszych, i... przyczyniła się do powstawania, nie znanych przedtem organizacji, których miano: „Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Żeńskiej. — Stowarzyszona druchna uznała za swoją chlubę, dumę i ozdobę, droższą ponad perły i złoto, — służbę dla katolickiej Polski.

Głos życzliwy jej rzekł: polko młoda: „*Sprawie służ!*”, a ona, — rozumna, ofiarna, woła, a echo rozchodzi się w dal... „*Służyć chcę*”.

Tak powstawały na naszym Płockim Mazowszu Stowarzyszenia Męskie i Żeńskie ze swemi odrębnymi Zarządami, a nieraz i Patronatami.

Cześć tym, którzy pomogli naszej młodzieży w organizowaniu się! Cześć Ci, kochana, droga Młodzieży Polska, któraś zrozumiała potrzebę uszlachetniania się, dźwigania się wspólnymi siłami na wyższe szczeble oświaty i urabiania się społecznego i obywatelskiego!

Młodzieży ! młodą Polskę twórz;
Szczęśliwą, Bogu miłą!

Skupiają nas wprawdzie nasze wspólne ideały skupiają nas w jedną jakoby rodzinę, nasze statuty, regulaminy, pisma, zebrania, kursy, zloty i Zjazdy doroczne; lecz nie mieliśmy możliwości widzieć się razem wszyscy, nie mieliśmy możliwości poznać się, dowiedzieć się dokładnie, gdzie i jakie jest Stowarzyszenie, jaka jest nasza ilość, siła i moc.

Oto wydawnictwo to nasze pod nazwą: „Pięciolecie Związku Płockiego Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej” — da, w możliwym obliczeniu, obraz całej naszej wspólnej liczby, mocy, czynu, aby być podniecią do wyższych wzlotów. Tu dowiemy się, kiedy i gdzie powstało jakie Stowarzyszenie. Czy ono żyje, czy też, jak chmurka na niebie, ukazało się i znikło !

Tu, w wydawnictwie „Pięciolecie Związku” uprzytomnimy sobie nasze doroczne Zjazdy. Odżyją wspomnienia, wznowią się szlachetne wrażenia. Pójdzie chęć czynu! Tu, przez krótkie referaciki przyuczmy się jeszcze lepiej, jak rozumieć cel i zadanie naszych Stowarzyszeń.

Tu przyuczmy się patrzeć na życie i obowiązki nasze głębiej, sumienniej, rzetelniej; zapalimy się do walki z błędami; pójdziemy chętniej w krainę świetlanych czynów, aby po nieść chwałę ukochanej Ojczyzny! Tu, przez przypomnienie sobie okoliczności Związku Płockiego, nawiąże się serdeczniejszy stosunek pomiędzy Stowarzyszeniami a Związkiem. A to tak ważne!, Pięciolecie Płockiego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej” — da więc korzyści. — Nie żał nakładu pracy i grosza. Pójdzie przez przeczytanie „Pięciolecia” — krzepota i moc w dusze drogiej Młodzieży, pójdzie zachęta dla Zarządów, podniecia dla Patronów i Patronatów.

... Ona — już idzie! Oby szła stale!

JAK POWSTAŁ ZWIĄZEK PŁOCKI.

G dy miłościwe rządy Opatrzności Bożej dokonały cudu wskrzeszenia Polski, jako państwa niezależnego ani od Rosji, ani od Austrii, ani od Niemiec, — wtedy, przy końcu roku 1918, nasi bracia kapłani z Wielkopolski, gdzie praca nad młodzieżą była prowadzona już dawniej i gdzie istniały Stowarzyszenia pod nazwą „Towarzystwo młodzieży”, przybyli do stolicy naszej, do Warszawy, aby przyjąć z pomocą byłej „Kongresówce” i wytworzyć wspólną organizację.

pomocą byłej „Kongresówce” i wytworzyć wspólną organizację.

Narady te, prowadzone pod naczelną pieczęcią, czyli protektorem, xięży Biskupów, sprawiły, że zrozumiano potrzebę przyjęcia z pomocą wszystkiej młodzieży całej Polski. Uznano za konieczne dla obecnych i przyszłych pracowników wśród młodzieży urządzić dłuższy zjazd społeczny, kurs nauki, jak rozumieć pracę wśród

JAK POWSTAŁ ZWIĄZEK PŁOCKI.

Gdy miłościwe rządy Opatrzności Bożej dokonały cudu wskrzeszenia Polski, jako państw a niezależnego ani od Rosji, ani od Austrii, ani od Niemiec, — wtedy, przy końcu roku 1918, nasi bracia kapłani z Wielkopolski, gdzie praca nad młodzieżą była prowadzona już dawniej i gdzie istniały Stowarzyszenia pod nazwą „Towarzystwo młodzieży”, przybyli do stolicy naszej, do Warszawy, aby przyjąć z

Narady te, prowadzone pod naczelną pieczę, czyli protektorem, siostry Biskupów, sprawiły, że zrozumiano potrzebę przyjęcia z pomocą wszystkich młodzieży całej Polski. Uznano za konieczne dla obecnych i przyszłych pracowników wśród młodzieży urządzić dłuższy zjazd społeczny, kurs nauki, jak rozumieć pracę wśród młodzieży, jak ją prowadzić, jak zdobywać młodzież do stowarzyszeń, a starsze społeczeństwo zyskiwać, aby poparto skutecznie dobre chęci i zabiegi młodzieży!

Kurs ten przeznaczony był głównie dla tych, co mieli stanąć na czele roboty i ją prowadzić. Kurs ten społeczny odbył się w stolicy Wielkopolski — Poznaniu, w roku 1919 i trwał od dnia 25 kwietnia do końca miesiąca maja. Kurs ten został nazwany: Kursem społecznym dla siostry Sekretarzy Jeneralnych.

Tak więc w maju 1919 roku, w Poznaniu, zbudowano plan, jak całą naszą Rzeczpospolitą otoczyć opieką, aby młodzież nasza, — ta przyszłość Narodu, stała się odpowiedzialną do budowania katolickiej Polski. Cześć tym, którzy wpłynęli na dokonanie się tego czynu! — Cześć tym, co otoczyli swą pieczę całą tę robotę!

Sekretarzem Jeneralnym dla Związku Płockiego Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej został mianowanym przez J. E. Biskupa Płockiego, X. Antoniego Nowowiejskiego, dotychczasowy kierownik duchowny alumnów Seminarjum Duchownego Płockiego, uczestnik Zjazdu Warszawskiego z roku 1918 i Kursu w Poznaniu z 1919 roku, X. Józef Strojnowski.

Miesiąc Czerwiec 1919 roku datuje się jako zapoczątkowanie roboty Co szlachetniejsza i rozumniejsza i odważniejsza młodzież poczęła łączyć się w Stowarzyszenia i przyłączać się do Związku Płockiego.

Związek Płocki nawiązał ścisłą łączność z związkami innych diecezji w naszej Polsce, a więc ze związkami we: Włocławku, Warszawie, Łomży, na Pomorzu, Poznaniu, Lublinie, Radomiu, Kielcach, Krakowie, Tarnowie, Przemysłu, w Janowie Podlaskim, Lwowie i w Cieszynie na Śląsku.

Wszystkie te Związki, skupiając przy sobie Stowarzyszenia całej Rzeczypospolitej Polskiej, wytworzyły Zjednoczenie Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej z siedzibą w Poznaniu.

Tu poczęto wydawać pisma dla Młodzieży i wydawnictwa wszelakie dla pożytku siostry Sekretarzy Jeneralnych, xx Patronów, Patronatów, Zarządów, Zastępów i całych Stowarzyszeń.

Zadaniem Związku Płockiego było od początku to, aby przysporzyć Ojczyźnie naszej z pośród młodzieży zastępy świątłych katolików i katoliczek i dzielnych synów i córy Ojczyźnie; ztąd rozpoczęto organizowanie odrębnych Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej i Stowarzyszeń polskiej Młodzieży Żeńskiej.

Trudne warunki polityczne, w jakich budowała się Ojczyzna nasza, ustawiczne zmiany w Rządzie, ostre walki różnych stronnictw politycznych, jaskrawe waśni partyjne, obniżenie się przez długą wojnę poczucia obywatelskich obowiązków, ogólny upadek moralny i materialny, lęk przed zrzeszaniem się, słabe rozumienie, że budować Polskę ma nie tylko Rząd z Sejmem, ale całe społeczeństwo, wreszcie brak środków finansowych i dogodnej komunikacji na obszarze diecezji Płockiej sprawiły, że ruch organizacyjny wśród młodzieży był i jest dotąd bardzo powolny.

Jest atoli w Bogu nadzieja, że to, co powstało ze szlachetną intencją, to będzie istniało.

Przemysłu, w Janowie Podlaskim, Lwowie i w Cieszynie na Śląsku.

Wszystkie te Związki, skupiając przy sobie Stowarzyszenia całej Rzeczypospolitej Polskiej, wytworzyły Zjednoczenie Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej z siedzibą w Poznaniu.

Tu poczęto wydawać pisma dla Młodzieży i wydawnictwa wszelakie dla pożytku siostry Sekretarzy Jeneralnych, xx. Patronów, Patronatów, Zarządów, Zastępów i całych Stowarzyszeń.

Zadaniem Związku Płockiego było od początku to, aby przysporzyć Ojczyźnie naszej z pośród młodzieży zastępy świątłych katolików i katoliczek i dzielnych synów i córy Ojczyźnie; ztąd rozpoczęto organizowanie odrębnych Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej i Stowarzyszeń polskiej Młodzieży Żeńskiej.

Trudne warunki polityczne, w jakich budowała się Ojczyzna nasza, ustawiczne zmiany w Rządzie, ostre walki różnych stronnictw politycznych, jaskrawe waśni partyjne, obniżenie się przez długą wojnę poczucia obywatelskich obowiązków, ogólny upadek moralny i materialny, lęk przed zrzeszaniem się, słabe rozumienie, że budować Polskę ma nie tylko Rząd z Sejmem, ale całe społeczeństwo, wreszcie brak środków finansowych i dogodnej komunikacji na obszarze diecezji Płockiej sprawiły, że ruch organizacyjny wśród młodzieży był i jest dotąd bardzo powolny.

Jest atoli w Bogu nadzieja, że to, co powstało ze szlachetną intencją, to będzie istniało.

Związek Płocki Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej pomimo wszelkie trudności i przeszkody, ani nawet przez dzień jeden nie był nieczynny. Nie zasnął on ani martwo, ani śpiąc nie uległ. Skupiał i skupia przy sobie coraz to nowe Stowarzyszenia, choć dzieje się to powoli. Prawda, że gdy jedno powstaje, to tu lub gdzie indziej upadają inne. Przerazać się tem jednak nie należy. Zwykła to kolej rzeczy ziemskich. Co i jak zbudowano, co i jak prowadzono, — taki bywa i koniec. Związek od roku 1919 po dzień dzisiejszy istniał, istnieje i będzie istniał, choć niejedno Stowarzyszenie ginie. O jego żywotności świadczą żyjące przy nim Stowarzyszenia, świadczą przeprowadzane przezeń doroczne Zjazdy sprawozdawcze, urządzane Złoty i Kursy; świadczą wizytacje Stowarzyszeń, świadczy dosyć obfita korespondencja pomiędzy nim a Stowarzyszeniami, świadczy jego Archiwum, gdzie znajdują się Akta wszystkich Stowarzyszeń od początku ich zorganizowania się aż dotąd, świadczy udział Sekretarza Jeneralnego Związku Płockiego w Zjazdach i Naradach ogółu Sekretarzy Jeneralnych. świadczy i to wydawnictwo: „Pięciolecie Płockiego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej”.

Stowarzyszenia, świadczą przeprowadzane przezeń doroczne Zjazdy sprawozdawcze, urządzane Złoty i Kursy; świadczą wizytacje Stowarzyszeń, świadczy dosyć obfita korespondencja pomiędzy nim a Stowarzyszeniami, świadczy jego Archiwum, gdzie znajdują się Akta wszystkich Stowarzyszeń od początku ich zorganizowania się aż dotąd, świadczy udział Sekretarza Jeneralnego Związku Płockiego w Zjazdach i Naradach ogółu Sekretarzy Jeneralnych. świadczy i to wydawnictwo: „Pięciolecie Płockiego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej”.

ZADANIA ZWIĄZKU PŁOCKIEGO.

Zadaniem Związku jest:

1. Zakładać, popierać, jednoczyć Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej;
2. Ułatwiać im skuteczną pracę przez wspólne urządzenia;
3. Badać sprawę młodzieży i pouczać o potrzebach młodzieży.

Stosownie do powyższego Związek Płocki przez usługę swojego Sekretarza Jeneralnego służy wszystkim, wszędzie i zawsze wszelkimi objaśnieniami, wskazywaniem potrzebnej literatury dla Stowarzyszeń, a w razie potrzeby i przyjazdem Sekretarza Jeneralnego w celach uświadomienia młodzieży lub przysłużenia się w organizowaniu się Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej lub Żeńskiej.

młodzieży, jak ją prowadzić, jak zdobywać młodzież do stowarzyszeń, a starsze społeczeństwo zyskiwać, aby poparto skutecznie dobre chęci i zabiegi młodzieży!

Kurs ten przeznaczony był głównie dla tych, co mieli stanąć na czele roboty i ją prowadzić. Kurs ten społeczny odbył się w stolicy Wielkopolski — Poznaniu, w roku 1919 i trwa od dnia 25 kwietnia do końca miesiąca maja. Kurs ten został nazwany: Kursem społecznym dla siostry Sekretarzy Jeneralnych.

Tak więc w maju 1919 roku, w Poznaniu, zbudowano plan, jak całą naszą Rzeczpospolitą otoczyć opieką, aby młodzież nasza, — ta przyszłość Narodu, stała się odpowiedzialną do budowania katolickiej Polski. Cześć tym, którzy wpłynęli na dokonanie się tego czynu! — Cześć tym, co otoczyli swą pieczę całą tę robotę!

Sekretarzem - Jeneralnym dla Związku Płockiego Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej został mianowanym przez J. E. Biskupa Płockiego, X. Antoniego Nowowiejskiego, dotychczasowy kierownik duchowny alumnów Seminarjum Duchownego Płockiego, uczestnik Zjazdu Warszawskiego z roku 1918 i Kursu w Poznaniu z 1919 roku, X. Józef Strojnowski.

Miesiąc Czerwiec 1919 roku datuje się jako zapoczątkowanie roboty społecznej wśród młodzieży według programu ogólnego. W miesiącu

czerwcu tegoż 1919 roku zaczął działać Płocki Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.

Co szlachetniejsza i rozumniejsza i odważniejsza młodzież poczęła łączyć się w Stowarzyszenia i przyłączać się do Związku Płockiego.

Związek Płocki nawiązał ścisłą łączność z związkami innych diecezji w naszej Polsce, a więc ze związkami we: Włocławku, Warszawie, Łomży, na Pomorzu, Poznaniu, Lublinie, Radomiu, Kielcach, Krakowie, Tarnowie, Przemysłu, w Janowie Podlaskim, Lwowie i w Cieszynie na Śląsku.

ZADANIA ZWIĄZKU PŁOCKIEGO.
Zadaniem Związku jest:
1. Zakładać, popierać, jednoczyć Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej;
2. Ułatwiać im skuteczną pracę przez wspólne urządzenia;
3. Badać sprawę młodzieży i pouczać o potrzebach młodzieży.
Stosownie do powyższego Związek Płocki przez usługę swojego Sekretarza Jeneralnego służy wszystkim, wszędzie i zawsze wszelkimi objaśnieniami, wskazywaniem potrzebnej literatury dla Stowarzyszeń, a w razie potrzeby i przyjazdem Sekretarza Jeneralnego w celach uświadomienia młodzieży lub przysłużenia się w organizowaniu się Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej lub Żeńskiej.

WYKAZ STOWARZYSZEŃ POLSKIEJ MŁODZIEŻY MĘSKIEJ									
Nr	Miejscowość i nazwa Stowarzyszenia	Powiat	Rok za- łożenia	Miesiąc	Dzień	Stan w 1924 r.	Ostatnia korespondencja		
							Miesiąc	Dzień	Rok
1	Zawidz	Sierpski	1919	Wrzesień	14	nie czynne	Paździer.	8	1921
2	Czerwińsk nad Wisłą	Płoński	1919	Paździer.	26	czynne			
3	Lopacín	Ciechanowski	1919	Listopad	9	nie czynne	Luty	7	1924
4	Płock	Płocki	1919	Listopad	16	czynne			
5	Strzegowo	Mławski	1919	Listopad	10	czynne			
6	Bobrowniki	Lipnowski	1919	Grudzień	7	nie czynne	Luty	19	1921
7	Lekowo	Ciechanowski	1919	Grudzień	7	czynne			
8	Borzewo	Sierpski	1919	?	?	nie czynne	brak wszelkiej koresp		
9	Gozdowo	Sierpski	1919	?	?	nie czynne			
10	Goleszyn	Sierpski	1919	Grudzień	27	nie czynne	Grudzień	10	1920
1	Osienica	Płocki	1920	Luty	1	nie czynne	Luty	22	1921
2	Świdziebna imienia „Kościuszki”	Rypieński	1920	Luty	7	czynne			
3	Lekowo	Płocki	1920	Luty	15	czynne			
4	Czyżewo	Ostrowski	1920	Luty	20	nie czynne			
5	Gólymin	Ciechanowski	1920	Maj	30	nie czynne	Sierpień	14	1923
6	Chociszewo	Płoński	1920	Paździer.	10	czynne			
7	Ligowo	Lipnowski	1920	Paździer.	24	nie czynne	Sierpień	6	1923
8	Zakroczym	Warszawski	1920	Paździer.	31	czynne			
9	Kobylniki	Płocki	1920	Paździer.	31	nie czynne	Marzec	19	1921
1	Poreba nad Bugiem	Ostrowski	1921	Styczeń	16	czynne			
2	Raciąż	Sierpski	1921	Styczeń	30	czynne			
3	Szczutowo	Rypieński	1921	Luty	27	nie czynne			
4	Skotawo	Płoński	1921	Kwiecień	4	czynne			
5	Lipno	Lipnowski	1921	Kwiecień	24	nie czynne	Sierpień	23	1923
6	Dobryń nad Wisłą	Płocki	1921	Maj	25	nie czynne	Lipiec	23	1921
7	Szpetal „Rozwój”	Lipnowski	1921	Maj	26	czynne			
8	Nasielsk	Pułtusk	1921	Czerwiec	8	czynne			
9	Sońsk	Ciechanowski	1921	Lipiec	8	nie czynne			
10	Koziebrody	Sierpski	1921	Sierpień	14	nie czynne	Sierpień	25	1922
11	Kiełkowo	Ostrołęka	1921	Sierpień	16	nie czynne	Wrzesień	10	1923
12	Gójsk	Rypieński	1921	Sierpień	23	nie czynne	Czerwiec	13	1923
13	Szrensk	Mławski	1921	Listopad	5	nie czynne			
14	Wólka Mławska „Czar”	Mławski	1921	?	?	czynne			
15	Krzynowłoga Mała	Przasnysz	1921	?	?	nie czynne	Luty	26	1923
1	Ciechanów	Ciechanów	1922	Styczeń	8	czynne			
2	Bielsk Płocki	Płocki	1922	Luty	21	nie czynne			
3	Rokieto	Płocki	1922	Maj	25	nie czynne			
4	Strzygi	Rypieński	1922	Maj	25	nie czynne			
5	Radziki	Lipnowski	1922	Wrzesień	3	nie czynne	Listopad	12	1922
6	Radziki	Rypieński	1922	Wrzesień	24	czynne			
7	Maków nad Oryziem	Makowski	1922	Październ.	1	czynne			
8	Kurów	Sierpski	1922	Październ.	29	czynne			
1	Kamieńca	Płoński	1923	Kwiecień	8	czynne			
2	Małcinia	Ostrów	1923	Wrzesień	23	czynne			
3	Zagroba	Płocki	1923	Sierpień	26	czynne			
4	Krasnosielec	Makowski	1923	Listopad	11	czynne			
2	Janowo	Przasnyski	1924	Styczeń	27	nie czynne			
1	Biała	Płocki	1924	Luty	9	czynne			
3	Gaworowo	Ostrołęka	1924	Marzec	23	czynne			
4	Trabin	Rypieński	1924	Maj	11	czynne			
5	„Długosiodło „Henryka Sienkiewicza”	Ostrowski	1924	Październ.	26	czynne			
6	Sierpc	Sierpski	1924	?	?	czynne			

WYKAZ STOWARZYSZEŃ POLSKIEJ MŁODZIEŻY MĘSKIEJ								
Nr	Miejscowość i nazwa Stowarzyszenia	Rok założenia	Miesiąc	Dzień	Stan w 1924 r.	Ostatnia korespondencja		
						Rok	Miesiąc	Dzień
POWIAT SIERPSKI								
1	Zawidz	1919	Wrzesień	14	Nie czynne	1921	Październik	8
8	Borzewo		?	?	Nie czynne	Brak wszelkiej korespondencji		
9	Gozdowo		?	?	Nie czynne			
10	Goleszyn		Grudzień	27	Nie czynne	1920	Grudzień	10
10	Koziebrody	1921	Sierpień	14	Nie czynne	1922	Sierpień	25
8	Kurowo	1922	Październik	29	Czynne			
6	Sierpc	1924	?	?	Czynne			
POWIAT RYPIŃSKI								
2	Świdziebna imienia „Kościuszki”	1920	Luty	1	Nie czynne	1921	Luty	22
3	Szczutowo	1921	Luty	27	Nie czynne			
12	Gójsk	1921	Sierpień	23	Nie czynne	1923	Czerwiec	13
4	Strzygi	1922	Wrzesień	24	Nie czynne			
6	Radziki			24	Czynne			
4	Trabin	1924	Maj	11	Czynne			

WYKAZ STOWARZYSZEŃ POLSKIEJ MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ									
Nr	Miejscowość i nazwa Stowarzyszenia	Powiat	Rok założenia	Miesiąc	Dzień	Stan w 1924 r.	Ostatnia korespondencja		
							Miesiąc	Dzień	Rok
1	Czyżewo	Ostrowski	1919	Styczeń	27	nie czynne			
2	Ciechcin	Płocki	1919	Marzec	15	czynne			
3	Bobrowniki	Lipnowski	1919	Maj	5	czynne			
4	Zawidz	Sierpski	1919	Wrzesień	14	czynne			
5	Bielsk Płocki	Płocki	1919	Październ	5	nie czynne			
6	Nasielsk	Pułtowski	1919	Październ	12	czynne			
7	Płock	Płock	1919	Listopad	16	czynne			
8	Wólka Mławska	Mława	1919	Listopad	22	czynne			
9	„Czar“	Ciechanowski	1919	Grudzień	5	czynne			
10	Lekowo	Mławski	1919	?	?	czynne			
11	Strzegowo	Sierpski	1919	Maj	15	nie czynne			
12	Gozdowo	Ciechanowski	1919	Maj	25	nie czynne	Sierpień	8	1923
13	Lopacín	Płocki	1919	Sierpień	10	nie czynne	Marzec	25	1921
14	Dobrzyń nad Wisłą	Ciechanowski	1919	Październ.	5	nie czynne	Luty	14	1922
15	Sulejów	Mławski	1919	Maj	5	czynne			
16	Łetowo	Płocki	1919	Listopad	13	czynne			
17	Goleszów	Sierpski	1919	Grudzień	27	nie czynne	Grudzień	10	1920
1	Ośnica	Płocki	1920	Marzec	7	nie czynne	Czerwiec	10	1922
2	Gólymnia	Ciechanowski	1920	Maj	30	nie czynne	Sierpień	28	1923
3	Chociszewo	Płoński	1920	Październ.	10	czynne			
4	Zakroczym	Warszawski	1920	Październ.	24	czynne			
5	Ligowo	Lipnowski	1920	Październ.	24	nie czynne	Luty	13	1924
6	Kobylniki	Płocki	1920	Październ.	31	nie czynne	Luty		1921
7	Ciehmica	Lipnowski	1920	Listopad	21	nie czynne	Kwiecień	20	1924
8	Goworowo	Ostrołęcki	1920	Grudzień	12	czynne			
9	Pałuki	Ciechanowski	1920	Grudzień	19	nie czynne			
10	Ciechanów	Ciechanów	1920	Grudzień	23	czynne			
1	Wyszogród	Płocki	1921	Styczeń	1	nie czynne	Czerwiec	8	1922
2	Kalki Małużyn	Ciechanowski	1921	Styczeń	1	nie czynne	Październ.	24	1922
3	Grudusk	Ciechanowski	1921	Styczeń	9	nie czynne	Październ.	17	1921
4	Poreba nad Bugiem	Ostrowski	1921	Styczeń	16	czynne			
5	Raciąż	Sierpski	1921	Styczeń	30	czynne			
6	Szczutowo	Rypiński	1921	Luty	27	czynne			
7	Skołatowo	Płoński	1921	Kwiecień	4	czynne			
8	Mochowo	Sierpski	1921	Kwiecień	24	czynne			
9	Lipno	Lipnowski	1921	Kwiecień	24	nie czynne	Luty	13	1924
10	Czerwińsk	Płoński	1921	Czerwiec	12	czynne			
11	Krzynowłoga Mała	Przasnyski	1921	Czerwiec	12	nie czynne	brak wszelkiej koresp.		
12	Rogowo	Rypiński	1921	Czerwiec	26	czynne			
13	Klinkowo	Pułtowski	1921	Lipiec	3	czynne			
14	Szpetał „Rozwój“	Lipnowski	1921	Lipiec	4	czynne			
15	Sońsk	Ciechanowski	1921	Lipiec	3	nie czynne			
16	Koziebrody	Sierpski	1921	Sierpień	14	nie czynne	Sierpień	14	1922
17	Skrwilno	Rypiński	1921	Sierpień	14	nie czynne			
18	Gójsk	Rypiński	1921	Sierpień	23	czynne			
19	Borzewo	Sierpski	1921	Listopad	13	nie czynne	Sierpień	28	1923
1	Strzygi	Rypiński	1922	Maj	25	nie czynne			
2	Rokicie	Płocki	1922	Maj	28	nie czynne			
3	Jasienica	Ostrowski	1922	Sierpień	5	nie czynne			
4	Maków nad Orzycem	Makowski	1922	Październ.	1	czynne			
5	Kurów	Sierpski	1922	Październ.	29	czynne			
1	Kamienica	Płocki	1923	Kwiecień	8	czynne			
2	Radziki	Rypiński	1923	Lipiec	10	czynne			
3	Zazroba	Płocki	1923	Wrzesień	2	czynne			
4	Świdziebna „Tadeusza Kościuszki“	Rypiński	1923	Luty	17	czynne			
5	Sikórz	Płocki	1923	Wrzesień	2	nie czynne			
6	Kleczkowo	Ostrołęcki	1923	Wrzesień	14	nie czynne			
7	Krasnosielc	Makowski	1923	Październ.	21	czynne			
1	Biała	Płocki	1924	Marzec	9	czynne			
2	Glinolek	Ciechanowski	1924	Czerwiec	22	czynne			
3	Trąbin	Rypiński	1924	Czerwiec	29	czynne			
4	Długosiodło „Królów Jadwigi“	Ostrowski	1924	Listopad	16	czynne			
5	Małkonia	Ostrowski	1924	Grudzień	7	czynne			
6	Brańszczyk	Ostrowski	1924	Sierpień	?	czynne			
7	Sierpc	Sierpski	1924	?	?	czynne			

WYKAZ STOWARZYSZEŃ POLSKIEJ MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ									
POWIAT SIERPSKI									
Nr	Miejscowość i nazwa Stowarzyszenia	Rok założenia	Miesiąc	Dzień	Stan w 1924 r.	Ostatnia korespondencja			
						Rok	Miesiąc	Dzień	
4	Zawidz	1919	Wrzesień	5	Czynne				
11	Gozdowo		Maj	15	Nie czynne				
17	Goleszów		Grudzień	27	Nie czynne	1920	Grudzień	10	
5	Raciąż	1921	Luty	27	Czynne				
8	Mochowo		Kwiecień	24	Czynne				
16	Koziebrody		Sierpień	14	Nie czynne				
19	Borzewo	1922	Listopad	12	Nie czynne	1923	Sierpień	28	
5	Kurów		Październik	29	Czynne				
7	Sierpc	1924	?	?	Czynne				
POWIAT RYPIŃSKI									
6	Szczutowo	1921	Luty	27	Czynne				
12	Rogowo		Czerwiec	26	Czynne				
17	Skrwilno		Sierpień	23	Nie czynne	1922	Sierpień	1922	
18	Gójsk	1922	Sierpień	23	czynne				
1	Strzygi		Maj	25	Nie czynne				
2	Radziki		Lipiec	10	Czynne				
4	Świdziebna „Tadeusza Kościuszki“	1923	Luty	17	Czynne				
3	Trąbin	1924	Czerwiec	29	Czynne				

WYKAZ DOTYCHCZASOWYCH STOWARZYSZEŃ MIESZANYCH.

№	Miejscowość i nazwa Stowarzyszenia	Powiat	Rok założenia	Miesiąc	Dzień	Stan w 1924 r.	Ostatnia korespondencja		
							Miesiąc	Dzień	Rok
1 2	Krzynowłoga Wielka Winnica	Przasnyski Puttuski	1919 1919	Sierpień ?	3 ?	nie czynne nie czynne			
1	Sadłowo „Świt”	Rypiński	1921	Sierpień	18	czynne			
1 2 3	Brok Wąsowo Trzepowo	Ostrowski Ostrowski Płocki	1922 1922 1922	Styczeń Styczeń Sierpień	1 1 3	czynne czynne nie czynne	Maj	12	1923
1	Bledzewo	Sierpski	1923	Styczeń	7	czynne			

WYKAZ DOTYCHCZASOWYCH STOWARZYSZEŃ MIESZANYCH

Nr	Miejscowość i nazwa Stowarzyszenia	Rok założenia	Miesiąc	Dzień	Stan w 1924 r.	Ostatnia korespondencja		
						Rok	Miesiąc	Dzień
POWIAT SIERPSKI								
1	Bledzewo	1923	Styczeń	7	Czynne			
POWIAT RYPIŃSKI								
1	Sadłowo „Świt”	1921	Sierpień	18	Czynne			

WIZYTACJE STOWARZYSZEŃ.

Wizytowanie Stowarzyszeń przez Sekretarza Jeneralnego, względnie delegata, delegatkę, jest koniecznie potrzebne, a to z kilku powodów:

1. Przez taką wizytację Związek Stowarzyszeń Młodzieży wyraźnie zaświadcza o swojej łączności z danym Stowarzyszeniem.
2. Następuje przy wizytacji zadziwienie tego wzajemnego do siebie zaufania i wyrozumienia, jakie powinny cechować stosunek Związku do Stowarzyszeń i odwrotnie, — Stowarzyszenia każdego do Związku.
3. Wizytacja daje szereg wskazówek, spostrzeżeń i uwag pod adresem Stowarzyszenia; robota na przyszłość krystalizuje się, układa się lepiej.
4. Kierownictwo Stowarzyszenia i Zarząd otrzymują poparcie, podjętę do prowadzenia swojego Stowarzyszenia na coraz wyższe szczeble rozwoju.
5. Sekretarz Jeneralny, a przezeń Związek, zyskuje nowe coraz doświadczenie, jak i w czym najlepiej usłużyć Stowarzyszeniom Związkowym.

To jest tylko kilka powodów, ale są ważne wszystkie. Stosownie do takiego ujmowania rzeczy, Sekretarz Jeneralny Związku Płockiego, względnie do swoich sił fizycznych i posiadanych sum finansowych, w ciągu pięcioletniej swojej działalności wizytował bardzo liczny szereg Stowarzyszeń, tak z tych, co istnieją, jako i z tych, co upadły; **owszem, wizytował wszystkie, wyjąwszy:** Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Żeńskiej w Zielunia, (...) w Szrensku, (...) w Krasnosielcu, założone po wakacjach roku 1923.

ARCHIWUM ZWIĄZKU PŁOCKIEGO

Każda, szanująca się instytucja, chcąc istnieć, działać, rozrastać się i utrzymywać stosunki korespondencyjne z innemi instytucjami, musi posiadać swoje, tak zwane, Archiwum. Archiwum, wyraz wzięty z języka greckiego, oznacza: 1) miejsce przechowywania dawnych akt i dowodów piśmiennych, drukowanych i t. d., 2) oznacza i same dowody i papiery urzędowe, odpowiednio urządzone, prowadzone i przechowywane. Takie archiwum, składające się z odpowiedniej liczby teczek, skoroszytów, zawierających w sobie liczną korespondencję, posiada i Związek Płocki.

Aby nasze Stowarzyszenia Związkowe przyuczyły się porządnej roboty, aby odczuły, ile Związek Płocki musi poświęcać czasu, aby całokształt pracy organizacyjnej był prowadzony dokładnie, aby wykazać wreszcie, że składka na Związek Płocki jest konieczna, aby ktoś te wszystkie, a liczne, czynności biurowe mógł załatwiać, Sekretarz Jeneralny Związku Płockiego podaje wykaz Akt, jakie znajdują się w Archiwum Związku Płockiego.

Archiwum to obejmuje akta, dotyczące Związku Płockiego, Związków innych, Zjednoczenia, innych Organizacji i wszystkich Stowarzyszeń, czynnych, nieczynnych oraz zamarłych już.

Oto spis Akt Archiwum Związku Płockiego:

- 1) Akta Zjednoczenia Stowarzyszeń: Młodzieży Polskiej.
- 2) Akta Spółki Zjednoczenia,
- 3) Akta ogólne,
- 4) Akta organizujących się Stowarzyszeń,
- 5) Akta „Pisma” i ich prenumerata,
- 6) Akta Związków: Lwowskiego, Poznańskiego Męskiego, Poznańskiego Żeńskiego, Pomorskiego, Włocławskiego, Płockiego, Łomżyńskiego, Warszawskiego, Lubelskiego, Radomskiego, Kieleckiego Męskiego, Kieleckiego Żeńskiego, Krakowskiego, Tarnowskiego, Przemyskiego, Śląskiego,
- 7) Akta Pocztovej Kasy Oszczędnościowej P. K. O. Nr 60.906,
- 8) Akta Zjazdów dorocznych i Kursów,
- 9) Akta Złotów i Kursów.

Akta Stowarzyszeń Męskich w abecedowym porządku.

Powiat Sierpski		Powiat Rypiński	
4	Borzewo	13	Gójsk
11	Goleszyn	36	Radziki
15	Gozdowo	42	Szczutowo
20	Koziebrody	44	Strzygi
21	Kurowo	45	Świedziebnia
38	Sierpc	47	Trąbin
52	Zawidz		

Akta Stowarzyszeń Żeńskich w abecedowym porządku:

Powiat Sierpski		Powiat Rypiński	
5	Borzewo	19	Gójsk
14	Goleszyn	40	Rogowo
18	Gozdowo	45	Radziki
26	Koziebrody	52	Skrwilno
28	Kurowo	53	Świedziebnia
38	Mochowo	56	Strzygi
44	Raciąż	57	Szczutowo
48	Sierpc	59	Trąbin
63	Zawidz		

POGLĄD OGÓLNY ODNOŚNIE STOWARZYSZEŃ, CYFROWO PRZEDSTAWIONYCH.

W czasie od 1919 roku do 31 / XII— 1924 roku Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Męskiej powstało 52, zmarło 16, nieczynnych 8, czynnych 28. W tymże czasie Stowarzyszeń Polskiej Młodzieży Żeńskiej powstało 65, zmarło 18, nieczynnych 6, czynnych 41. Stowarzyszeń Mieszanych powstało 7, zmarło 1, nieczynnych 2, czynnych 4. Ogółem powstało Stowarzyszeń 124, zmarło 35, nieczynnych 16, czynnych 73.

Nieczynnemi nazwane zostały te Stowarzyszenia, które, albo nie przysłały sprawozdań za rok 1923 i nie przeprowadzały żadnej korespondencji, albo te, których sprawozdania podpisane są tylko przez x. Patrona i które nie utrzymywały w roku 1923 korespondencji ze Związkiem Płockim. Żywotnymi okazały się, o ile nadesłały sprawozdania i wznowią korespondencję ze Związkiem.

Zaznaczyć trzeba, że większość Stowarzyszeń żyje i działa. To stanowi ich chlubę!

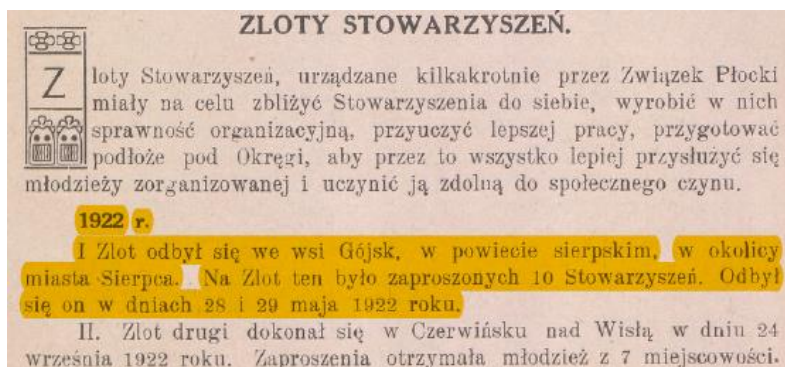
Czemu tyle Stowarzyszeń zmarnowało swoje istnienie? Przyczyny są najrozmaitsze; do głównych zaliczyć należy:

1. Niedostateczne uświadomienie młodzieży przed jej organizowaniem się w Stowarzyszenie. Często nie młodzież organizuje się, ale jest zorganizowaną przez starszych bez jej twórczej siły i to stanowi wielki błąd organizacyjny.
2. Niedostateczne ujęcie sprawy przez kierownictwo, a więc Patrona, Patronat i Zarząd. Tu okazuje się potrzeba kursu społecznego dla pracowników społecznych, choćby w drobnej mierze na podobieństwo kursu wielkiego, jaki odbyli księża Sekretarze Jeneralni.
3. Brak Patronatów w niektórych Stowarzyszeniach, lub usuwanie się od udziału żywego przez bywanie na Zebraniach Zarządu na zebraniach ogólnych, na uroczystościach, a nawet na wieczornicach młodzieży.
4. Brak obowiązkowej prenumeraty czasopism, które podtrzymują i rozwijają ducha, a więc „Przyjaciela Młodzieży”, „Młodej Polki”, „Kierownika Stowarzyszeń”.
5. Zaniedbywanie korespondencji ze Związkiem Płockim, ze Stowarzyszeniami sąsiednimi, nieprzysyłanie członków Stowarzyszeń na doroczne Zjazdy sprawozdawcze, połączone z kursem społecznym, oraz powstrzymywanie się od udziału w Złotach.
6. Lekkie traktowanie Okólników Związku. Nie wgłębianie się w ich treść. Przepuszczanie ich, jeśli tak wypada tu powiedzieć, mimo uszu! Nie wprowadzanie w czyn ich wskazań i zaleceń.

Bywanie Sekretarza Jeneralnego wśród Stowarzyszeń, wizytowanie ich, Zarządów i Patronatu jest wprawdzie bardzo wskazane, pożyteczne, owocne, lecz nie jest konieczne, aby Stowarzyszenie istniało, żyło i rozwijało się. Stowarzyszenia nasze wszak obejmują młodzież pozaszkolną, a więc poważniej nieraz myślącą, samodzielnie pracującą, zdolną do samodzielności i samowystarczalności sobie, w zaspokajaniu swoich, przynajmniej najprostszych, potrzeb społecznych.

W końcu zaznaczyć trzeba, że Stowarzyszenia mieszane przekształcają się w Stowarzyszenia czysto Męskie i Żeńskie i w roku 1925, jako mieszane, przestają istnieć.

Te kilka spostrzeżeń powyższych mają zachęcić do trwania na stanowisku, zapalić do czynu, a śpiące lub obumarłe do życia z powrotem pobudzić. Wszak mamy swój honor, którego obniżać nam nie wolno!

ZŁOTY STOWARZYSZEŃ.

Złoty Stowarzyszeń, urządzone kilkakrotnie przez Związek Płocki miały na celu zbliżyć Stowarzyszenia do siebie, wyrobić w nich sprawność organizacyjną, przyuczyć lepszej pracy, przygotować podłoże pod Okręgi, aby przez to wszystko lepiej przysłużyć się młodzieży zorganizowanej i uczynić ją zdolną do społecznego czynu. 1922 r.

I Zlot odbył się we wsi Gójsk, w powiecie sierpskim, w okolicy miasta Sierpca. Na Zlot ten było zaproszonych 10 Stowarzyszeń. Odbył się on w dniach 28 i 29 maja 1922 roku.

II. Zlot drugi dokonał się w Czerwińsku nad Wisłą w dniu 24 września 1922 roku. Zaproszenia otrzymała młodzież z 7 miejscowości.